

ĐỂ 100% HỘ DÂN NÔNG THÔN SỬ DỤNG NƯỚC SẠCH

KỶ 2: PHÁ VỠ CÁC RÀO CẢN

Trong quá trình thực hiện chương trình cấp nước sạch khu vực nông thôn, nhiều khó khăn phát sinh trở thành rào cản trong việc nâng cao tỷ lệ người dân sử dụng nước sạch như: nhận thức của nhân dân còn hạn chế, mang nặng tư tưởng bao cấp, chưa thấy rõ lợi ích việc sử dụng nước sạch; chính quyền và đoàn thể ở một số địa phương chưa vào cuộc tích cực... Dưới sự chỉ đạo sát sao, kịp thời của tỉnh, các doanh nghiệp đã nỗ lực phá vỡ các rào cản.

Với phương châm "lấy chữ tín để đi lên - lấy chữ tâm để phục vụ", Công ty TNHH Xây dựng Đoàn Trường Trọng (xã Lê Lợi, huyện Kiến Xương) đã tạo được niềm tin về chất lượng nước sạch trong lòng người dân các xã Lê Lợi, Nam Cao, Hồng Thái, Trà Giang. Ông Đoàn Xuân Quỳnh, Giám đốc Công ty chia sẻ: Ngay khi bắt tay thực hiện dự án (năm 2014) chúng tôi luôn xác định việc kinh doanh trong lĩnh vực nước sạch nông thôn sẽ gặp nhiều khó khăn. Bởi doanh nghiệp phải đầu tư một nguồn vốn lớn, thu hồi vốn lại chậm.

Trong khi đó, chính quyền các địa phương chưa tích cực vào cuộc; người dân chưa mặn mà dùng nước sạch; khi đào đường đặt ống nước gặp phải sự phản đối từ người dân do đường nông thôn mới làm xong. Mặc dù đã có kinh nghiệm hơn 15 năm cấp nước sạch cho nhân dân 2 thôn Phú Ân, Văn Hạnh (xã Lê Lợi) nhưng chúng tôi cũng thấy nản chí. Trong lúc khó khăn nhất thì nhận được sự quan tâm, vào cuộc quyết liệt từ UBND tỉnh, huyện, các ban, ngành, đoàn thể, mọi khó khăn dần được tháo gỡ. Cùng với đó, nhận thức của người dân về nước sạch

đổi với sức khỏe của chính những người thân trong gia đình cũng từng bước được thay đổi. Đến cuối năm 2016, doanh nghiệp lắp đặt xong đường ống nước phủ kín 4 xã với trên 207km. Tổng mức đầu tư trên 47 tỷ đồng, trong đó tỉnh hỗ trợ gần 11 tỷ đồng, vay vốn ngân hàng 8 tỷ đồng, còn lại là vốn tự có. Công suất 5.000m³/ngày đêm. Sau khi các hộ dân đăng ký cấp nước sạch và hoàn thành việc lắp đặt doanh nghiệp thu tiền của người dân theo thỏa thuận. Đối với các hộ chính sách, gia đình khó khăn, Công ty hỗ trợ 500.000 đồng; gia đình

Đến ngày 31/12/2017 vẫn còn 34 xã có tỷ lệ hộ dân đầu tư, sử dụng nước sạch dưới 65%. Trong đó có 12 xã đã về đích nông thôn mới; hội cựu chiến binh còn 6 xã, hội nông dân còn 12 xã; hội phụ nữ còn 8 xã có tỷ lệ hộ dân đầu tư, sử dụng nước sạch dưới 65%. Nguyên nhân của hạn chế trên là do nhận thức của một số cấp ủy, chính quyền, tổ chức đoàn thể về vai trò, trách nhiệm trong việc đẩy mạnh thực hiện chương trình nước sạch nông thôn chưa thật đầy đủ; việc thực hiện công khai các nội dung theo quy định còn hạn chế; ở một số địa phương, tập quán sử dụng nước giếng khoan vẫn ăn sâu vào thói quen của người dân; một số hộ dân đã đầu tư công trình xử lý nước ngầm kiên cố nên không muốn thay đổi.

(Kết luận của Thường trực Tỉnh ủy tại Thông báo số 425-TB/TU ngày 13/3/2018)

liệt sĩ khó khăn được miễn phí. Đến nay, tỷ lệ đầu tư đạt trên 93%. Đánh giá về hiệu quả của nhà máy nước sạch xã Lê Lợi, ông Đặng Ngọc Ánh, Phó Chủ tịch UBND huyện Kiến Xương cho biết: Cùng với 11 công trình cung cấp nước sạch tập trung khác đã hoàn thành, đưa vào sử dụng, nhà máy nước sạch của Công ty TNHH Xây dựng Đoàn Trường Trọng đã góp phần quan trọng tăng tỷ lệ người dân nông thôn được sử dụng nước máy của huyện lên trên 92,3%, giúp cải thiện sức khỏe, nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân nông thôn và đẩy nhanh tốc độ thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới.

Công ty Cổ phần Kinh doanh nước sạch và vật

tư ngành nước Thanh Bình là 1 trong 9 doanh nghiệp đầu tư dự án nước sạch trên địa bàn huyện Thái Thụy. Công ty được UBND tỉnh giao quản lý, khai thác, sử dụng và đầu tư nâng cấp mở rộng công trình nhà máy nước sạch Diêm Điền (xã Thụy Hà) theo dự án chuyển nhượng cho doanh nghiệp quản lý từ nguồn vốn chương trình mục tiêu quốc gia và vốn vay Ngân hàng Thế giới. Ông Ngô Ngọc Tùng, Giám đốc Công ty cho biết: Thời điểm Công ty tiếp quản nhà máy nước sạch Diêm Điền thì một số hạng mục, công trình của nhà máy đã xuống cấp nghiêm trọng như hệ thống bể lọc, trạm bơm nước... Vì vậy, ngay sau khi được UBND tỉnh giao quản lý, đầu tư nâng cấp mở

rộng nhà máy nước sạch Diêm Điền, Công ty đã thực hiện triển khai lắp đặt đầu tư, tiến hành các thủ tục xin tạm giao đất, đền bù giải phóng mặt bằng, thiết kế, thi công...; đồng thời, tổ chức ổn định sản xuất, kinh doanh. Đầu năm 2016, Công ty đã hoàn thành cải tạo và nâng cấp nhà máy từ công suất 2.000m³/ngày đêm lên 9.000m³/ngày đêm, phục vụ cấp nước cho người dân 9 xã, thị trấn trong huyện. Công ty cũng hoàn thành đầu tư lắp đặt trên 154km đường ống dẫn nước tới 4 xã được giao mới là Thụy Xuân, Thụy Trường, Thụy Hồng, Thụy Sơn. Do nhà máy trước đây lấy nguồn nước thô từ sông Diêm Hộ bảo đảm ổn định và chất lượng nguồn nước đầu vào. Với tiến độ đầu tư đã thực hiện trên, tháng 12/2016, Công ty đã hoàn thành mục tiêu cấp nước sạch cho 100% hộ dân trong phạm vi dự án.

Ông Ngô Ngọc Tùng cho biết thêm: Bên cạnh sự tích cực trong việc nâng cấp mở rộng công trình nhà máy nước sạch Diêm Điền phục vụ nhân dân thì hiện nay Công ty gặp không ít khó khăn. Trong đó, nhiều tuyến ống trước đây do đầu tư lâu năm đã bị hư hỏng, rò rỉ, gây thất thoát nước nên buộc doanh nghiệp phải đầu tư kinh phí lớn để thay thế. Ngoài ra, tỷ lệ hộ dân sử dụng nước sạch tại một số xã trong phạm vi dự án còn chưa cao, mới đạt 40 - 50%. Để nâng cao tỷ lệ hộ dân sử dụng nước sạch, hiện nay Công ty đang tích cực phối hợp với các địa phương đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động người dân tham gia sử dụng nước sạch.

Ông Nguyễn Văn Bắc, Giám đốc nhà máy nước Nam Long, Công ty Cổ phần Bitexco Nam Long

Đến ngày 8/2/2018, xã Liên Hiệp mới đạt tỷ lệ hơn 4% hộ dân đầu tư, sử dụng nước sạch. Nguyên nhân chậm là do phía nhà máy cung ứng nước sạch chậm tiến độ so với kế hoạch. Mặc dù phía nhà máy và chính quyền xã đã đẩy mạnh tuyên truyền song nhiều hộ dân trong xã còn thói quen sử dụng nước mưa, nước giếng khoan mà chưa thấy được tác hại của việc dùng nước không bảo đảm chất lượng. Nhiều hộ dân còn ngại chất lượng nước hoặc còn "tiếc" những công trình xử lý nước sạch đã đầu tư trước đó.

Bà Nguyễn Thị Hậu, xã An Quý (Quỳnh Phụ)

Hiện nay nhà tôi vẫn chưa sử dụng nước sinh hoạt của nhà máy. Thấy nhiều gia đình sử dụng nước máy đánh giá rất bảo đảm chất lượng nên tôi cũng muốn sử dụng nước máy nhưng hiện chi phí để lắp đặt đồng hồ và đường ống nước dẫn vào trong nhà cũng lên tới vài triệu đồng nên rất khó khăn cho gia đình. Ngoài ra nhà tôi cũng vẫn mới đầu tư xây dựng hệ thống bể lọc, giếng khoan nên nếu không sử dụng nữa thì rất lãng phí.

(còn nữa)
NHÓM PHỎNG VIÊN

Công nhân vận hành nhà máy nước sạch liên xã Thượng Hiền (Kiến Xương).

Phòng, trừ bệnh đạo ôn hại lúa

Hiện nay, lúa xuân đang trong giai đoạn đẻ nhánh, lúa sinh trưởng, phát triển tốt. Diễn biến thời tiết trong thời gian qua tạo thuận lợi cho bệnh đạo ôn phát sinh, phát triển và gây hại. Ở thôn Hồng Phong, xã Nguyễn Xá (Đông Hưng), từ 2 - 3 ngày nay bà con nông dân nhận nhíp xuống đồng phun thuốc trừ bệnh đạo ôn. Bà Nguyễn Thị Phương cho biết: Lúa trên toàn bộ 1 mẫu ruộng của gia đình đang ở thời kỳ đẻ nhánh rõ đã bị nhiễm bệnh đạo ôn. Cách đây mấy ngày, tôi ra thăm đồng thì phát hiện lúa xuất hiện vết bệnh đạo ôn trên lá, lốm đốm ở vài khóm lúa nên đã mua thuốc về phun phòng, trừ. Bệnh diễn biến nhanh nên phải phun trừ kịp thời, tránh lây lan ra cả ruộng. Tôi đã phun xong 5 sào, hết chiều nay nữa là phủ kín diện tích ruộng nhà. Cũng may thời tiết mấy ngày qua tạnh ráo nên việc phun trừ đạt hiệu quả cao.

Đến ngày 22/3, toàn huyện Đông Hưng có 412ha lúa xuân nhiễm đạo ôn, trong đó diện tích nhiễm nhẹ từ 5 - 10% là 285ha, nhiễm từ 10 - 20% là 127ha. Huyện đã có công văn gửi các địa phương hướng dẫn phòng, trừ bệnh đạo ôn theo nguyên tắc "4 đúng": đúng thời điểm, đúng thuốc, đúng nồng độ và đúng kỹ thuật. Ở Hưng Hà, Tiền Hải, Thái Thụy, bệnh đạo ôn diễn biến phức tạp, trong đó Thái Thụy có 30ha trong tổng số 390ha lúa xuân nhiễm đạo ôn nặng trên 20%. Các địa phương này đã chỉ đạo các xã, thị trấn tổ chức phun thuốc phòng, trừ.

Bệnh đạo ôn phát triển, gây hại mạnh. Bệnh thường phát sinh mạnh ở vụ xuân, trong điều kiện thời tiết có độ ẩm cao, ban đêm có sương mù, mưa phùn liên tục trong nhiều ngày, chênh lệch nhiệt độ ngày và đêm cao. Ruộng gieo cấy giống nhiễm hoặc bón thừa đạm thường bị nặng hơn so với ruộng bón phân cân đối. Qua điều tra của Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật (Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn), hiện nay, bệnh đạo ôn đã và đang phát sinh trên đồng ruộng, trên một số giống lúa nhiễm bệnh như BC15, TBR225, Q5, nếp các loại... tỷ lệ bệnh trung bình rải rác, nơi cao 7 - 10%, cá biệt 30 - 50%. Nhiều ruộng lúa lùn lại từng khóm. Lúa xuân đang trong giai đoạn đẻ nhánh, bệnh đạo ôn gây hại chủ yếu trên lá, diện tích nhiễm nặng gây cháy lá lúa. Đến ngày 22/3, diện tích nhiễm là 1.702ha, trong đó nhiễm

nặng trên 20% là 36,3ha. Theo nhận định, trong thời gian tới, bệnh đạo ôn sẽ tiếp tục gây hại, tăng nhanh cả về diện tích và mức độ hại, đặc biệt trên các giống nhiễm và diện tích bón thừa đạm. Để hạn chế bệnh gây hại, nông dân cần thường xuyên kiểm tra đồng ruộng, dọn sạch cỏ bờ, những chòm mạ dư và các tàn dư thực vật trên đồng ruộng. Những ruộng đang có bệnh tuyệt đối không bón đạm đơn, không phun chất kích thích sinh trưởng, phân bón qua lá. Điều tiết nước hợp lý, đối với những ruộng bị bệnh tuyệt đối không được để khô hạn. Ruộng bị bệnh nặng cần vơ sạch lá bị bệnh trước khi phun thuốc, sau khi phun thuốc từ 5 - 7 ngày cần kiểm tra lại, nếu thấy vết bệnh mới xuất hiện cần phải phun lại lần 2. Ngoài bệnh đạo ôn, nông dân cần chú ý tới rầy lưng trắng bởi theo dự báo của Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật, rầy lúa 1 nở rộ trên đồng ruộng cuối tháng 3, đầu tháng 4 mật độ cao hơn trung bình nhiều năm, nơi cao hàng nghìn con/m²; đây là rầy có nguy cơ truyền vi rút lùn sọc đen cho lúa xuân năm 2018. Để hạn chế mối giới truyền bệnh lùn sọc đen, ngành Nông nghiệp khuyến cáo nông dân phun trừ rầy từ ngày 25/3 đến ngày 5/4 bằng một trong các loại thuốc sau: Penalty 40WP, Midan 10WP, Oshin 20WP, Sutin 5 EC, Chess 50WG; thường xuyên thăm, kiểm tra đồng ruộng, khi phát hiện thấy các khóm lúa có biểu hiện thấp lùn, xoắn lá, rầy ngấm thì tiến hành nhổ bỏ, tiêu hủy ngay và cấy dặm lại bằng những cây lúa khỏe.

Nông dân Quỳnh Phụ quây nilon tránh chuột phá hại lúa.

LƯU NGÀN

THÁI GIANG NỖI BUỒN KHOAI TÂY

Khác với tâm trạng phấn khởi trước đây, không khí thu hoạch vụ khoai tây xuân năm nay tại xã Thái Giang (Thái Thụy) khá buồn tẻ. Nguyên nhân do hiện nay giá khoai tây giảm mạnh khiến nhiều hộ trồng khoai tây tại địa phương thua lỗ.

Nông dân Thái Giang buồn vì giá khoai tây vụ xuân giảm mạnh.

kén chọn kỹ hơn, loại bỏ nhiều củ không đạt kích cỡ, chất lượng... Như nhà tôi thu hoạch được 1,2 tấn khoai tây nhưng cũng chỉ bán được 8 tạ với giá 4.000 đồng/kg, còn lại bị loại ra. Năm nay bà con trồng khoai tây ai cũng thua lỗ, đặc biệt là những hộ trồng với diện tích lớn. Toàn xã Thái Giang có khoảng 500 hộ trồng khoai tây vụ xuân, trong đó có hơn 10 hộ trồng với diện tích từ 1 mẫu trở lên, còn lại các hộ trồng từ 2 - 5 sào. Dự kiến, vụ xuân này, toàn xã sẽ thu hoạch được gần 500 tấn khoai tây thương phẩm. Theo ông Nguyễn Huy Giáp, Giám đốc HTX SXKD DVNN xã:

17 năm trở lại đây, khi địa phương đẩy mạnh trồng khoai tây vụ xuân đã cho hiệu quả kinh tế cao hơn so với cây lúa từ 3 - 4 lần. Tuy nhiên, đây là vụ xuân đầu tiên khoai tây có giá rẻ như vậy. Để hỗ trợ bà con tiêu thụ sản phẩm, HTX đã tiến hành thu mua khoảng 90 tấn khoai tây làm giống để trữ trong kho lạnh với giá 5.000 đồng/kg, cao hơn 1.000 đồng/kg so với giá thị trường, chiếm gần 20% tổng sản lượng khoai tây của xã. Còn lại hơn 80% sản lượng khoai tây của xã sẽ phải tiêu thụ ra ngoài thị trường. Hiện nay HTX đang tích cực kết nối với các cơ quan, đơn vị, tổ chức để thu mua khoai tây cho bà con.

Cũng theo ông Giáp, vụ xuân năm ngoái khoai tây được mùa được giá, giá 5.550.000 đồng/ha. Tuy nhiên, vụ xuân năm nay khoai tây trời giá mạnh, lại không có chính sách hỗ trợ của nhà nước như năm ngoái nên bà con càng khó khăn hơn. Vì vậy, địa phương đề nghị cấp trên nghiên cứu có chính sách hỗ trợ kịp thời giúp nông dân ổn định sản xuất. Về lâu dài, HTX sẽ chủ động tìm kiếm, liên kết với các doanh nghiệp bao tiêu sản phẩm khoai tây cho bà con, qua đó góp phần nâng cao hiệu quả sản xuất nông nghiệp tại địa phương.

TRẦN TUẤN